

Uitvoeringsplan Ondernijning Coevorden

2025 – 2027

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Uitvoeringsplan 2025	6
3. Uitvoeringsplan 2026.....	11
4. Uitvoeringsplan 2027.....	15
5. Verantwoording en evaluatie.....	18

1. Inleiding

Het Integraal Veiligheidsplan 2023 – 2026 (hierna: IVP) richt zich op de verschillende prioriteiten die zijn gesteld in de gemeente Coevorden op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Eén van deze prioriteiten is de aanpak van ondermijnende criminaliteit (hierna: ondermijning). Middels voorliggend uitvoeringsplan wordt sturing gegeven op dit onderwerp voor de periode 2025 – 2027.

In dit uitvoeringsplan wordt allereerst aandacht besteed aan het thema ondermijning en de betrokken partners bij de aanpak hiervan. Daarna wordt per jaar toegelicht wat het gestelde doel is en welke stappen moeten worden ondernomen om dit doel te behalen. Aan het eind van dit uitvoeringsplan wordt toegelicht op welke manier er geëvalueerd en (eventueel) bijgestuurd wordt.

1.1 Wat is ondermijning?

Ondermijning verwijst naar de schadelijke effecten die de georganiseerde criminaliteit heeft op de samenleving. Doordat criminelen gebruik maken van dezelfde legale structuren als inwoners ontstaat er een verwevenheid tussen de boven- en de onderwereld. Criminelen richten bijvoorbeeld bedrijven op en vragen vergunningen aan om illegale activiteiten uit te voeren of te verbergen. Hierdoor dreigt (georganiseerde) criminaliteit zich te wortelen in de samenleving. Dit heeft het gevolg dat normen vervagen, het vertrouwen in de rechtsstaat wordt aangetast en dat de leefbaarheid en veiligheid afneemt.

Ondermijning kent veel verschillende verschijningsvormen en is continu aan verandering onderhevig. Dit betekent dat er geen complete lijst kan worden gegeven. Veel voorkomende verschijningsvormen zijn:

- Witwassen;
- drugsproductie en -handel;
- mensenhandel;
- cybercriminaliteit en
- zorgcriminaliteit.

1.2 Wat is de rol van de gemeente?

Bij de aanpak van ondermijning zijn verschillende partijen betrokken. Gemeenten, en in het bijzonder de burgemeesters, zijn op grond van de Gemeentewet de regiehouder in de aanpak van ondermijning in de gemeente. Deze regierol wordt op de volgende manier vervuld:

- Wij spelen een coördinerende rol in de samenwerking met relevante partners. We brengen ze samen, delen en verrijken signalen en pakken ondermijning indien nodig integraal aan.
- We passen bestuursrechtelijke maatregelen toe en werpen (beleidsmatige) barrières op om ondermijning tegen te gaan.
- We stimuleren het delen van signalen van ondermijning en we verzamelen en analyseren deze.
- We zetten in op preventie door te werken aan bewustwording en weerbaarheid van inwoners, ondernemers, ambtenaren en bestuurders.

1.3 Partners bij de aanpak van ondermijning

Door de complexiteit van ondermijning en de verschillende domeinen waarin het plaats kan vinden, is een integrale aanpak noodzakelijk. Daarnaast beperkt ondermijning zich niet tot de gemeente- of zelfs de landsgrenzen. Het is belangrijk om met verschillende partners in de regio op te trekken, om een zogeheten 'waterbedeffect' te voorkomen. Onderstaand worden verschillende relevante partijen en samenwerkingsverbanden beschreven.

Internationaal

Gezien de geografische ligging van de gemeente in de grensregio en het feit dat een bedrijventerrein in Coevorden wordt doorkruist door een landsgrens, maakt dat het belangrijk is om internationaal ook goed samen te werken. Daarom werken we via de Euregio samen op het gebied van ondermijning.

Provinciaal

In februari 2024 is de Drentse Aanpak Ondernijning (hierna: DAO) ondertekend door de Drentse gemeenten, de waterschappen en de provincie. Ook de Omgevingsdienst Drenthe (hierna: ODD) en het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum Noord-Nederland (hierna: RIEC-NN) hebben meegewerkt aan het opstellen van de DAO. Met de ondertekening hebben de verschillende partijen zich geconformeerd aan een regionale samenwerking om barrières op te werpen en te voorkomen dat ondernijning voeten aan de grond krijgt in de regio. In totaal zijn er in de DAO 28 ambities geformuleerd, verdeeld over vijf pijlers (*bewustwording en organisatie, informatiepositie en -huishouding, beleid en handhaving, integere en veilige werkomgeving en communicatie*). Er wordt gewerkt aan de 28 ambities door zeven verschillende werkgroepen. Deze werkgroepen zijn:

1. Bewustwording;
2. driehoek;
3. informatiepositie;
4. beleid;
5. wet Bibob¹;
6. handhaving;
7. weerbaarheid.

BOCE/Basisteam Zuidoost-Drenthe

In Zuidoost-Drenthe werken de gemeenten Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen (hierna: BOCE) nauw samen. Tijdens het gezamenlijke driehoeksoverleg met BOCE, Openbaar Ministerie (hierna: OM) en politie is ondernijning een vast agendapunt. Daarnaast is ondernijning ook een prioriteit in het jaarwerkplan van de politie Basisteam Zuidoost-Drenthe.

Interne organisatie

Hoewel ondernijning vaak wordt gezien als een veiligheidsvraagstuk, is het een gemeentebrede opgave. Wanneer een malafide ondernemer zich vestigt in de gemeente heeft dit bijvoorbeeld ook een negatieve invloed op de bonafide ondernemers en de algehele economie. Daarom is het van belang dat er tussen de verschillende afdelingen in meer of mindere mate wordt samengewerkt. Daarnaast hebben alle medewerkers en bestuurders van de gemeente een verantwoordelijkheid met betrekking tot het delen van signalen van ondernijning. Het is dan ook van belang dat er wordt ingezet op bewustwording en weerbaarheid voor de gehele organisatie. Daarnaast wordt er aanspraak gedaan op expertise binnen de organisatie wanneer dit nodig is, bijvoorbeeld rondom juridische processen.

Overig

Er zijn veel partners die op een manier kunnen bijdragen aan de aanpak van ondernijning in de gemeente. Het is belangrijk om samen met deze partners een goede samenwerking op te bouwen en te onderhouden. Onderstaand wordt een overzicht gegeven van enkele partners die relevant kunnen zijn bij de aanpak van ondernijning.

- **RIEC-NN.** Het RIEC-NN (Drenthe, Groningen, Fryslân) werkt met een groot aantal partners samen aan bewustwording en bestrijding van ondernijnende criminaliteit. Ze ondersteunen en versterken de samenwerking binnen de overheid en met publiek-private partners en delen kennis en expertise op het gebied van aanpak van ondernijning. Indien nodig maken we gebruik van het Bestuurlijk Ondersteuningsteam (hierna: BOT) van het RIEC-NN bij de aanpak van ondernijning.
- **Maatschappelijk Welzijn Coevorden.** Maatschappelijk Welzijn Coevorden (hierna: MWC) is een belangrijke partner bij de aanpak van ondernijning omdat zij veel aanwezig zijn in de wijk. Zij kunnen signalen van ondernijning herkennen en delen.
- **Domesta.** Evenals bij MWC, zijn de medewerkers van Domesta veel aanwezig in de wijk en hebben veel contact met de inwoners. Daarnaast verhuren zij panden, wat maakt dat zij naast een signalerende, ook een preventieve functie hebben. Zo is het van belang dat zij duidelijke huurvoorwaarden hebben over wat wel en niet mag in hun panden.

¹ Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen: maakt het voor overheden mogelijk om preventieve onderzoeken uit te voeren om te voorkomen dat er bewust of onbewust criminele activiteiten worden gefaciliteerd, bijvoorbeeld bij het uitgeven van vergunningen.

- Scholen. Scholen zijn een belangrijke partner in zowel de preventie als de aanpak van ondermijning. Enerzijds kan er gezamenlijk worden opgetrokken om te voorkomen dat jongeren in de (georganiseerde) criminaliteit terechtkomen. Anderzijds kunnen leraren of bestuurders van de scholen signalen en ontwikkelingen met betrekking tot ondermijning delen om te komen tot een effectieve aanpak.
- Land- en Tuinbouworganisatie Noord-Nederland. Een belangrijke partner met betrekking tot signalering en bewustwording is de Land- en Tuinbouworganisatie (hierna: LTO) Noord-Nederland. Zij hebben veel contact met agrariërs en zullen een belangrijke rol gaan vervullen in het project 'veilig buitengebied'.
- Wildbeheereenheden. Plekken met minder toezicht kunnen gelegenheid bieden tot ondermijnende criminaliteit. Mede daarom zijn wildbeheereenheden (hierna: wbe) een belangrijke partner voor het delen van signalen in het buitengebied. In de gemeente zijn de volgende wbe actief: *Kerspel Dalen* en *Mars en Westerstroom*.
- Makelaars en notarissen. Makelaars en notarissen hebben een poortwachtersrol met betrekking tot het financiële stelsel. Hierdoor hebben ze een taak bij het voorkomen van fraude, witwassen of andere criminaliteit bij vastgoedtransacties. Dit werkt zowel preventief als controlerend.
- Inwoners. Inwoners weten wat er speelt in hun straat, wijk of dorp. Zij vervullen daarom een belangrijke rol bij de aanpak van ondermijning, door signalen te delen met de gemeente of andere relevante partners zoals de politie. Daarnaast is het belangrijk dat inwoners weerbaar zijn tegen ondermijnende criminaliteit en dat zij weten hoe zij om moeten gaan met criminele verleidingen.
- Ondernemers. Ondernemers kennen elkaar vaak en kunnen eventuele signalen van misstanden opvangen en delen. Helemaal in gebieden waarin toezicht vaak minder is – zoals op bedrijventerreinen – is het van belang dat ondernemers de weg naar de gemeente of andere relevante partner weten te bewandelen.

1.4 Randvoorwaarden bij de aanpak van ondermijning

Er zijn verschillende randvoorwaarden die in acht moeten worden genomen om te zorgen voor een succesvolle aanpak van ondermijning in de gemeente:

- Basis op orde: om te komen tot een effectieve aanpak moet de gemeente als regiehouder op de aanpak van ondermijning de basis op orde hebben. Dit betekent bijvoorbeeld dat signalen kunnen worden gemeld en opgeslagen, dat het beleid op orde is en dat kennis over het onderwerp geborgd is binnen de organisatie.
- Sterke informatiepositie: een sterke informatiepositie is belangrijk bij de aanpak van ondermijning, omdat dit het mogelijk maakt om data-gestuurd te werken en goed onderbouwde keuzes te maken. Daarnaast helpt het om inzicht te krijgen in nieuwe ontwikkelingen en zodanig tijdig te kunnen anticiperen. Voor een goede informatiepositie wordt elke drie jaar een (beknopt) ondermijningsbeeld opgeleverd waarin in ieder geval signalen en risico's worden geanalyseerd. Het opstellen van het ondermijningsbeeld doen we eventueel in samenwerking met relevante partners. Als bijlage aan dit uitvoeringsplan is een beknopt ondermijningsbeeld bijgevoegd. Dit beeld zal worden uitgebreid en verrijkt in 2026.
- Commitment: voor de aanpak van ondermijning is commitment van verschillende partners nodig, omdat een ieder een eigen taak heeft. Dit maakt dat zowel interne als externe partners zich moeten committeren aan de aanpak om dit zo effectief mogelijk te doen.
- Integrale aanpak: om een effectieve aanpak in te richten op ondermijning is het belangrijk om samen te werken met verschillende partners. Door samen te werken en bijvoorbeeld bestuursrecht en strafrecht naast elkaar in te zetten, kunnen barrières worden opgeworpen en kan ondermijning worden voorkomen en aangepakt.
- Flexibiliteit: zoals eerder gesteld is ondermijning continu aan verandering onderhevig. Hierdoor kan het voorkomen dat een bepaald vraagstuk zich snel en hevig ontwikkelt. Directe inzet is dan nodig. Flexibiliteit is dan vereist om af te wijken van het plan indien noodzakelijk.

2. Uitvoeringsplan 2025

Doel

Het doel voor 2025 is om de basis op orde te hebben in de gemeente. Om dit doel te behalen zijn de volgende subdoelen opgesteld:

- Er is een interne meldroute ingericht voor het melden van signalen van ondermijning.
- Er is een protocol opgeleverd voor het opwerken van signalen.
- Er is een overleg ingericht waar signalen met relevante partners worden gedeeld en verrijkt.
- Het beleid (APV en Bibob) is geactualiseerd en op orde.
- Er zijn bewustwordingssessies georganiseerd voor zowel de ambtelijke als de bestuurlijke organisatie.

Om sturing te geven aan het gestelde hoofddoel en de subdoelen worden de te ondernemen acties onderstaand toegelicht. De acties zijn onderverdeeld in subcategorieën, die gelijk zijn aan de eerdergenoemde pijlers die de DAO hanteert. Dit betreft: *bewustwording en organisatie, informatiepositie en -huishouding, beleid en handhaving, integere en veilige werkomgeving en communicatie*. Deze werkwijze zorgt voor uniformiteit en aansluiting bij de DAO.

BEWUSTWORDING EN ORGANISATIE				
ACTIE	TOELICHTING	REGIE	BETROKKEN	PLANNING
Bewustwordingssessie organiseren voor: - MT/College - Gemeenteraad - Balie/KCC - Buitendienst	Ongeveer 2 uur durende sessies met als doel om te informeren over het fenomeen ondermijning, waarbij de sessies specifiek zijn afgestemd op de werkzaamheden van de groepen.	Gemeente	DAO: subgroep <i>bewustwording</i> + RIEC-NN	Q1 – Q2: MT/College en Gemeenteraad Q3 – Q4: Balie/KCC en team openbare ruimte
Bewustwordingssessie Bibob voor een gedeelte van de teams: - Omgevingsontwikkeling - Vastgoed & infra - Sociaal domein - Advies & financiën - Economie & Leefbaarheid	Algemene sessie over de Wet Bibob met als doel om basiskennis over te dragen aan de medewerkers die de Bibob-onderzoeken gaan oppakken zodat zij dit zelfstandig kunnen doen.	Gemeente	DAO: subgroep <i>bewustwording</i> + RIEC-NN	Q3 - Q4
Aanwijzen aandachtfunctionarissen Mensenhandel	We wijzen één aandachtfunctionaris Mensenhandel aan binnen cluster Veiligheid en één binnen het sociaal domein. Zij zijn het eerste aanspreekpunt binnen de gemeente bij signalen en ragen zorg voor de kennis en expertise.	Gemeente	Projectgroep Mensenhandel, Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe (hierna: ZVHD)	Q1
Herzien Onboarding	We bekijken het onboardingsproces voor nieuwe medewerkers en de aandacht die daarin is voor het onderwerp ondermijning. We leveren hierin actief input en specificeren de informatie op de	Gemeente		Q2

	verschillende werkvelden.			
Uitvoering geven aan het Drentse beleidsplan mensenhandel	In het uitvoeringsprogramma, behorende bij het Drentse beleidsplan Mensenhandel, worden verschillende acties benoemd. Hier wordt uitvoering aan gegeven.	Project-groep <i>Mensenhandel</i>	Gemeente, ZVHD, politie, Comensha, Bureau Drugszaken	Doorlopend
INFORMATIEPOSITIE EN -HUISHOUDING				
ACTIE	TOELICHTING	REGIE	BETROKKEN	PLANNING
Inrichten en gebruik interne meldmogelijkheid	Met de meldroute kunnen medewerkers van de gemeente op een laagdrempelige manier onderbuikgevoelens of signalen delen.	Gemeente	DAO: Subgroep <i>informatiepositie</i>	Q1
Omgevingsscan Mensenhandel afronden	De omgevingsscan mensenhandel wordt opgeleverd door het RIEC. De scan bestaat uit 3 fases, waarbij in fase 1 is gekeken naar risicosectoren, -locaties en andere risico's per vorm van mensenhandel. In fase 2 zijn die bevindingen geografisch weergegeven. In fase 3 wordt deze informatie verrijkt aan de hand van informatie afkomstig van collega's. Uit de volgende teams zullen collega's worden uitgenodigd voor een werksessie: - Vastgoed; - Economische zaken; - Jurist; - Toezicht & Handhaving; - Vergunningverlening; - Ruimtelijke ordening; - Toezichthouder BRP; - Adviseur Openbare Orde en Veiligheid (hierna: AOV).	RIEC	ZVHD, gemeenten, politie	Q1-Q2: verrijking fase 3 Q3-Q4: oplevering omgevings-scan mensenhandel
Datavolwassenheidsscan	Bij de datavolwassenheidsscan wordt aan de hand van drie opeenvolgende stappen inzichtelijk gemaakt waar de gemeente staat op het gebied van datagedreven werken. Ook helpt de scan bij het ontstaan van wederzijds begrip en verbinding tussen de	DAO: subgroep <i>informatie-positie</i>	Gemeente, CCV, Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland, RIEC-NN, Zicht op Ondermijning	Q2 – Q4

	verschillende aanwezige disciplines. Dit zijn: - AOV; - ICT-er; - Privacy Officer; - Functionaris gegevensbescherming. De drie stappen in de datavolwassenheidsscan zijn: 1. Vragenlijst invullen. 2. Workshop waarbij de ingevulde vragenlijsten worden besproken. 3. Eindrapport met onder andere voorstellen voor mogelijke handelingsperspectieven.			
Opzetten en proefdraaien Lokaal Informatie Overleg (LIO)	Overleg om signalen te bespreken met collega's van verschillende afdelingen. Er is een onderscheid tussen de structurele groep en de groep die afhankelijk van de casuïstiek aansluit. Hierbij sluiten structureel aan: - AOV; - Burgerzaken/medewerker BRP; - Informatiemanagement; - Jurist openbare orde en veiligheid; - Bibob-coördinator.	Gemeente	RIEC-NN, DAO: subgroep <i>informatiepositie</i> Flexibele groep op afroep: - Financiën; - Boa; - Belastingen; - Buitendienst; economische zaken; - sociaal domein; - vastgoed; - jeugdconsulent	Q1 opzetten en proefdraaien, daarna 1x in de 6 weken
Gebruik externe meldroute (Meld Misdaad Anoniem)	De gemeente is al sinds 2022 aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem. Dit wordt doorgezet.	Gemeente	Meld Misdaad Anoniem, politie	Doorlopend
Gebruik informatiesysteem (ATLAS)	In het systeem ATLAS kunnen dossiers worden opgebouwd en informatie worden verzameld en gedeeld omtrent meldingen over ondermijning.	Gemeente	ATLAS en betrokken partners op basis van casuïstiek (bijv. politie, ODD)	Doorlopend
BELEID EN HANDHAVING				
ACTIE	TOELICHTING	REGIE	BETROKKEN	PLANNING
Opstellen en inbedden protocol ondermijning	Opstellen van een protocol waarin in ieder geval staat welke stappen moeten worden ondernomen bij het ontvangen en wegen van signalen. Hierbij is ook aandacht voor privacy.	Gemeente	RIEC-NN	Q1
Actualiseren en implementeren Bibob-beleid	Het huidige beleid is aan actualisatie toe en om	Gemeente	DAO: subgroep <i>Wet Bibob</i> , RIEC-	Q1 – Q3

	het goed te borgen in de organisatie wordt een implementatieplan opgesteld en uitgevoerd. De DAO neemt het voortouw en stelt dit op, waarnaar er lokale keuzes worden gemaakt in het beleid.		NN, Landelijke Bureau Bibob	
Formeren Bibob-werkgroep	Voor de implementatie van het Bibob-beleid en het uitvoeren van de Bibob-toetsen wordt een werkgroep geformeerd die tevens kan dienen als vraagbaak voor collega's. In de werkgroep zitten in ieder geval: - AOV; - Vergunningverlening/ APV en Bijzondere wetten; - Jurist APV/Bijzondere wetten; - Vergunningverlening Omgevingsvergunningen; - Medewerker Vastgoed; - Jurist omgevingsrecht; - Financieel medewerker.	Gemeente	DAO: subgroep <i>wet Bibob</i> , RIEC-NN, Landelijk Bureau Bibob	Q2 formeren, daarna 1x per 6 weken
Ondermijningsproof maken van de Algemene Plaatselijke Verordening (hierna: APV)	Tweemaal per jaar de APV onder de loep nemen voor de benutting van mogelijkheden omtrent de bestuurlijke aanpak.	Gemeente	DAO: subgroep <i>beleid</i>	Q2 en Q4
Integrale controles uitvoeren	Er worden preventieve integrale controles georganiseerd aan de hand van draaiboeken. Het doel hierbij is om zicht te krijgen op wat er plaatsvindt en om contact te leggen met de inwoner en/of ondernemer. Indien nodig worden controles georganiseerd op basis van casuïstiek.	Gemeente	DAO: subgroep <i>handhaving</i> , RIEC-NN, politie, ODD, douane, arbeidsinspectie, etc.	Twee keer per jaar. Indien gewenst op basis van casuïstiek
Meedenken bij ontwikkelingen binnen relevante plannen	We denken actief mee bij het opstellen en evalueren van relevant beleid, bijvoorbeeld met het oog op internationale werknemers in de plannen van <i>Vitale vakantieparken</i> en <i>wet goed verhuurderschap</i> .	Gemeente		Doorlopend

INTEGERE EN VEILIGE WERKOMGEVING				
ACTIE	TOELICHTING	REGIE	BETROKKEN	PLANNING
Afleggen ambtseed	Nieuwe medewerkers leggen de ambtseed af. Hiermee beloven ze om integer, rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect hun werkzaamheden uit te voeren.	Gemeente		Doorlopend
Sir Askalot	Medewerkers ontvangen wekelijks een vraag over informatieveiligheid en privacy om hun weerbaarheid te vergroten.	Gemeente	Resource	Eén keer per week
Protocol Agressie en Geweld	We volgen het protocol <i>Agressie en Geweld</i> bij incidenten en herzien het protocol indien gewenst.	Gemeente		Indien nodig
Onderzoeken mogelijkheden VOG P ²	Momenteel wordt de VOG P aangevraagd voor boa's. We onderzoeken of we dit ook kunnen invoeren voor de domeinen: <i>openbare orde en veiligheid, Bibob, ondermijning, informatievoorziening en toezicht</i> .	Gemeente	DAO: subgroep <i>weerbaarheid</i>	Doorlopend
COMMUNICATIE				
ACTIE	TOELICHTING	REGIE	BETROKKEN	PLANNING
Aandacht voor de meldroutes	Communicatie over de interne meldroute op Hofnet en over Meld Misdaad Anoniem via de media en/of andere kanalen.	Gemeente	DAO: Subgroep <i>communicatie</i> , Meld Misdaad Anoniem	Q1 en Q3
Interne en externe communicatiestrategie ontwikkelen en uitrollen	Aansluiten bij landelijke of regionale campagnes om te zorgen voor bewustwording omtrent het thema ondermijning.	Gemeente	DAO: subgroep <i>communicatie</i>	Strategie ontwikkelen: Q1 Daarna doorlopend uitrollen

Tabel 1: uitvoeringsplan 2025

² Bij een VOG P worden naast justitiële documentatie ook politiegegevens geraadpleegd voor het afgeven van een VOG.

3. Uitvoeringsplan 2026

Doel

Nadat de basis op orde is gebracht in 2025 staat 2026 in het teken van het borgen van de processen om te komen tot een werkwijze waarin datagestuurd werken centraal staat. Door dit goed te borgen worden de eerste stappen gezet om thematisch te werken in 2027. Om dit doel te behalen zijn wederom subdoelen opgesteld, namelijk:

- Er zijn verschillende bewustwordingssessies georganiseerd voor inwoners, ondernemers en collega's.
- Signalen worden middels informatiesystemen gedeeld en verrijkt met ketenpartners.
- Er is onderzoek gedaan naar het niveau van datagestuurd werken in de gemeente en er is een plan gemaakt om dit naar een hoger niveau te tillen.
- Er is een beknopt ondermijningsbeeld opgeleverd, op basis waarvan de thema's voor 2027 worden gekozen.

BEWUSTWORDING EN ORGANISATIE				
ACTIE	TOELICHTING	REGIE	BETROKKEN	PLANNING
Bewustwordingssessie zorgfraude sociaal domein	We organiseren bewustwordingssessies voor het sociaal domein, waarbij aandacht wordt besteed aan signalen die zij kunnen ontvangen in hun werk als consulent, maar ook aan de voorkant met betrekking tot zorgfraude.	Gemeente	DAO: subgroep <i>bewustwording</i> , RIEC-NN	Q1
Bewustwordingssessie erfbetreders bij agrariërs	We organiseren bewustwordingssessies voor personen die bij agrariërs op het terrein komen als erfbetreder, zodat zij weten welke signalen zij kunnen opvangen en waar ze dat kunnen melden. Erfbetreders zijn bijvoorbeeld dierenartsen op locatie of loonwerkers.	Gemeente	LTO-Noord, RIEC-NN	Q2 – Q3
Bewustwordingssessie werkzaamheden op straat	We organiseren bewustwordingssessies voor ondernemers of organisaties die (een deel van hun) werkzaamheden uitvoert op straat, zodat zij weten welke signalen zij kunnen opvangen en waar ze dat kunnen melden. Voorbeelden kunnen zijn: - wbe; - MWC; - Domesta; - AREA.	Gemeente	Platform Veilig Ondernemen, RIEC-NN	Q3 – Q4
#Leerlingalert #docentalert en #ouderalert	We leggen contact met scholen in de gemeente en bieden hen de programma's #leerlingalert,	Gemeente	Halt, Esdal College, De Nieuwe Veste	Q4

	#docentalert en #ouderalert aan. Hierin worden jongeren en hun omgeving voorgelicht over hoe jongeren worden geronseld voor de criminaliteit en hoe hierop kan worden gereageerd. Voor ouders en docenten wordt specifieke aandacht besteed aan het herkennen van signalen.			
INFORMATIEPOSITIE EN -HUISHOUDING				
ACTIE	TOELICHTING	REGIE	BETROKKEN	PLANNING
Implementatie handelingsperspectieven en vervolgstappen	De voorgestelde handelingsperspectieven uit de datavolwassenheidsscan worden geïmplementeerd. OP basis daarvan wordt een eerste schets voor een datagedreven project ontwikkeld.	Gemeente	DAO: subgroep <i>informatiepositie</i> CCV, RIEC-NN, Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland, Zicht op Ondernijning	Q1 – Q2
Lokaal Informatie Overleg (LIO)	Overleg om signalen te bespreken met collega's van verschillende afdelingen. Er is een onderscheid tussen de structurele groep en de groep die afhankelijk van de casuïstiek aansluit. Hierbij sluiten structureel aan: - AOV; - Burgerzaken/medewerker BRP; - Informatiemanagement; - Jurist openbare orde en veiligheid; - Bibob-coördinator.	Gemeente	RIEC-NN, DAO: subgroep <i>informatiepositie</i> Flexibele groep op afroep: - Financiën; - Boa; - Belastingen; - Buitendienst; - economische zaken; - sociaal domein; - vastgoed; - jeugdconsulent.	1x in de 6 weken
Gebruik interne meldmogelijkheid	Met de meldroute kunnen medewerkers van de gemeente op een laagdrempelige manier onderbuikgevoelens of signalen delen.	Gemeente	DAO: Subgroep <i>informatiepositie</i>	Doorlopend
Gebruik externe meldroute (Meld Misdaad Anoniem)	De gemeente is al sinds 2022 aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem. Dit wordt doorgezet.	Gemeente	Meld Misdaad Anoniem, politie,	Doorlopend
Gebruik informatiesysteem (ATLAS)	In het systeem ATLAS kunnen dossiers worden opgebouwd en informatie worden verzameld en gedeeld omtrent meldingen over ondernijning	Gemeente	ATLAS en betrokken partners op basis van casuïstiek (bijv. politie,	Doorlopend

			Omgevings- dienst Drenthe)	
BELEID EN HANDHAVING				
ACTIE	TOELICHTING	REGIE	BETROKKEN	PLANNING
Opstellen risicogestuurd plan mensenhandel	In de omgevingsscan die in 2025 wordt opgeleverd door het RIEC, wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre er het risico is dat bepaalde vormen van mensenhandel voorkomen in onze gemeente. Op basis van deze scan wordt een kort lokaal uitvoeringsplan opgesteld met daarin te ondernemen acties om de risico's te verkleinen.	Gemeente	RIEC-NN, ZVHD	Q2
Beknopt ondermijningsbeeld en informatiebeeld van verschillende thema's	Op basis van beschikbare informatie stellen we een beknopt ondermijningsbeeld op. Naast inzicht vergaren in de problematiek is het doel om aan de hand van het ondermijningsbeeld de relevante thema's voor 2027 te kiezen.	Gemeente	RIEC-NN	Q3 – Q4
Bibob-werkgroep	Uitvoeren van de Bibob-toetsen en dienen als vraagbaak voor collega's. In de werkgroep zitten in ieder geval: - AOV; - Vergunningverlening/ APV en Bijzondere wetten; - Jurist APV/Bijzondere wetten; - Vergunningverlening Omgevingsvergunningen; - Medewerker Vastgoed; - Jurist omgevingsrecht; - Financieel medewerker.	Gemeente	DAO: subgroep <i>wet Bibob</i> , RIEC-NN, Landelijk Bureau Bibob	1x in de 6 weken
Integrale controles uitvoeren	Er worden preventieve integrale controles georganiseerd aan de hand van draaiboeken. Het doel hierbij is om zicht te krijgen op wat er plaatsvindt en om contact te leggen met de inwoner en/of ondernemer. Indien nodig worden controles georganiseerd op basis van casuïstiek.	Gemeente	DAO: subgroep <i>handhaving</i> , RIEC-NN, politie, Omgevingsdienst Drenthe, douane, arbeidsinspectie, etc.	Drie keer per jaar. Indien gewenst op basis van casuïstiek
Meedenken bij ontwikkelingen binnen relevante plannen	We denken actief mee bij het opstellen en evalueren van relevant	Gemeente		Indien gewenst

	beleid, bijvoorbeeld met betrekking tot <i>bedrijventerreinen</i> en <i>zorginkoop</i> .			
INTEGERE EN VEILIGE WERKOMGEVING				
ACTIE	TOELICHTING	REGIE	BETROKKEN	PLANNING
Integriteit en ondermijning in het onboardingstraject van de gemeenteraad	In 2026 zijn de gemeenteraadsverkiezingen, waarna een groep nieuwe raadsleden zal beginnen. In het onboardingstraject van deze raadsleden wordt expliciet aandacht besteed aan integriteit en ondermijning in het algemeen.	Gemeente		Q2 – Q3
Afleggen ambtseed	Nieuwe medewerkers leggen de ambtseed af. Hiermee beloven ze om integer, rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect hun werkzaamheden uit te voeren.	Gemeente		Doorlopend
Protocol Agressie en Geweld	We volgen het protocol <i>Agressie en Geweld</i> bij incidenten en herzien het protocol indien gewenst.	Gemeente		Indien nodig
COMMUNICATIE				
ACTIE	TOELICHTING	REGIE	BETROKKEN	PLANNING
Aandacht voor de meldroutes	Communicatie over de interne meldroute op Hofnet en over Meld Misdaad Anoniem via de media of andere kanalen.	Gemeente	DAO: Subgroep <i>communicatie</i> , Meld Misdaad Anoniem	Q1 en Q3
Interne en externe communicatiestrategie ontwikkelen en uitrollen	Aansluiten bij landelijke of regionale campagnes om te zorgen voor bewustwording omtrent het thema ondermijning. Dit nemen we op in de communicatiestrategie.	Gemeente	DAO: subgroep <i>communicatie</i>	Strategie ontwikkelen: Q1 Daarna doorlopend uitrollen

Tabel 2: uitvoeringsplan 2026

4. Uitvoeringsplan 2027

Doel

In de inleiding van dit uitvoeringsplan werden ter illustratie enkele verschijningsvormen van ondermijning benoemd. De verschijningsvormen vormen de basis voor het hoofddoel van 2027, waarin thematisch werken centraal staat. Het doel is om in ieder geval twee thema's uit te kiezen waar de aanpak voor wordt ingericht. Omdat de samenleving continu in ontwikkeling is, is het onmogelijk om deze thema's van te voren al te bepalen. Daarom wordt op basis van het in 2026 opgeleverde ondermijningsbeeld twee thema's uitgekozen die centraal staan in 2027. Om sturing te kunnen geven aan het hoofddoel zijn de volgende subdoelen opgesteld³:

- Er is per thema een beknopt overzicht opgesteld, waarin in ieder geval aandacht is voor de probleemdefinitie en de belangrijkste partners bij de aanpak.
- Er zijn interne en externe bewustwordingssessies georganiseerd voor inwoners, ondernemers en collega's die met de thema's te maken kunnen krijgen.
- Er zijn integrale controle uitgevoerd die relevant zijn voor de aanpak van gekozen thema's.
- Beleidsstukken die een relatie hebben met de gekozen thema's zijn eventueel herzien.
- Er is per thema een plan opgeleverd waarin staat hoe er gedurende het jaar communicatief aandacht wordt besteed aan het onderwerp.

BEWUSTWORDING EN ORGANISATIE				
ACTIE	TOELICHTING	REGIE	BETROKKEN	PLANNING
Themasessie	Per thema wordt een themasessie georganiseerd met interne en externe partners waarin onder andere de probleemdefinitie wordt bepaald en de te herkennen signalen worden gedeeld.	Gemeente	Optioneel: Politie, TLO arbeidsinspectie, ODD, MWC, Domesta	Q1 Indien nodig wordt het later in het jaar herzien
Bewustwordingssessies intern	Per thema wordt een bewustwordingssessie georganiseerd voor collega's waarvoor het relevant is	Gemeente	RIEC-NN	Q2
Bewustwordingssessies extern	Per thema wordt een bewustwordingssessie georganiseerd voor inwoners of ondernemers waarvoor het relevant kan zijn	Gemeente	RIEC-NN	Q3
INFORMATIEPOSITIE EN -HUISHOUDING				
ACTIE	TOELICHTING	REGIE	BETROKKEN	PLANNING
Bibob-werkgroep	Uitvoeren van de Bibob-toetsen en dienen als vraagbaak voor collega's. In de werkgroep zitten in ieder geval: - AOV/Ondermijning; - Vergunningverlening/APV en Bijzondere wetten;	Gemeente	DAO: subgroep <i>wet Bibob</i> , RIEC-NN, Landelijk Bureau Bibob	1x in de 6 weken

³ De subdoelen en de acties zullen na het opleveren van het ondermijningsbeeld en de evaluatie van het jaar 2026 extra worden gespecificeerd.

	- Jurist APV/Bijzondere wetten; - Vergunningverlening Omgevingsvergunningen; - Medewerker Vastgoed; - Jurist omgevingsrecht; - Financieel medewerker.			
Lokaal Informatie Overleg (LIO)	Overleg om signalen te bespreken met collega's van verschillende afdelingen. Er is een onderscheid tussen de structurele groep en de groep die afhankelijk van de casuïstiek aansluit. Hierbij sluiten structureel aan: - AOV; - Burgerzaken/medewerker BRP; - Informatiemanagement; - Jurist openbare orde en veiligheid; - Bibob-coördinator.	Gemeente	RIEC-NN, DAO: subgroep <i>informatiepositie</i> Flexibele groep op afroep: - Financiën; - Boa; - Belastingen; - Buitendienst; - economische zaken; - sociaal domein; - vastgoed; - jeugdconsulent	1x in de 6 weken
Gebruik interne meldmogelijkheid	Met de meldroute kunnen medewerkers van de gemeente op een laagdrempelige manier onderbuikgevoelens of signalen delen.	Gemeente	DAO: Subgroep <i>informatiepositie</i>	Doorlopend
Gebruik externe meldroute (Meld Misdaad Anoniem)	De gemeente is al sinds 2022 aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem. Dit wordt doorgezet.	Gemeente	Meld Misdaad Anoniem, politie,	Doorlopend
Gebruik informatiesysteem (ATLAS)	In het systeem ATLAS kunnen dossiers worden opgebouwd en informatie worden verzameld en gedeeld omtrent meldingen over ondermijning	Gemeente	ATLAS en betrokken partners op basis van casuïstiek (bijv. politie, ODD)	Doorlopend
BELEID EN HANDHAVING				
ACTIE	TOELICHTING	REGIE	BETROKKEN	PLANNING
Herzien van beleid	Er wordt een overzicht gemaakt van beleidsstukken die een relatie hebben tot de gekozen thema's. Deze beleidsstukken worden onder de loep genomen en eventueel herzien wanneer ondermijning te weinig een rol heeft in het stuk.	Gemeente		Q2
Integrale controles uitvoeren	Er worden minimaal 2 integrale controles per thema georganiseerd. In de draaiboeken wordt	Gemeente	DAO: subgroep <i>handhaving</i> , RIEC-NN, politie, ODD, douane,	Minimaal 2 per thema (1 keer per kwartaal)

	aandacht besteed aan de probleemdefinitie van het thema en de belangrijke partners. Het doel is enerzijds om zicht te krijgen op wat er plaatsvindt en anderzijds om contact te leggen met inwoners en/of ondernemers. Indien nodig worden extra controles georganiseerd op basis van casuïstiek.		arbeidsinspectie, etc.	Indien gewenst op basis van casuïstiek
INTEGERE EN VEILIGE WERKOMGEVING				
ACTIE	TOELICHTING	REGIE	BETROKKEN	PLANNING
Afleggen ambtseed	Nieuwe medewerkers leggen de ambtseed af. Hiermee beloven ze om integer, rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect hun werkzaamheden uit te voeren.	Gemeente		Doorlopend
Protocol Agressie en Geweld	We volgen het protocol <i>Agressie en Geweld</i> bij incidenten en herzien het protocol indien gewenst.	Gemeente		Indien nodig
COMMUNICATIE				
ACTIE	TOELICHTING	REGIE	BETROKKEN	PLANNING
Overzicht per thema	Per thema wordt een overzicht gemaakt van bijvoorbeeld Europese of landelijke dagen die er zijn op het onderwerp. Daarnaast wordt een planning gemaakt per thema over wat er minimaal aan communicatie wordt gedaan.	Gemeente	DAO: Subgroep <i>communicatie</i>	Q1
Aandacht voor de meldroutes	Communicatie over de interne meldroute op Hofnet en over Meld Misdaad Anoniem via de media of andere kanalen.	Gemeente	DAO: Subgroep <i>communicatie</i> , Meld Misdaad Anoniem	Q1 en Q3
Aansluiten bij bestaande campagnes	We sluiten aan bij de landelijke of regionale campagnes om te zorgen voor bewustwording omtrent het thema ondermijning.	Gemeente	DAO: subgroep <i>communicatie</i>	Indien gewenst

Tabel 3: uitvoeringsplan 2027

5. Verantwoording en evaluatie

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de evaluatie en verantwoording van dit plan. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering en de evaluatie ligt bij het cluster Veiligheid, en meer specifiek, bij de Adviseurs Openbare Orde en Veiligheid. In totaal is er 1 fte vrijgemaakt aan capaciteit bij de adviseurs voor de aanpak van ondermijning. Een gedeelte van deze tijd gaat zitten in de werkzaamheden voor de verschillende subgroepen van de DAO. Als blijkt dat 1 fte te weinig is om uitvoering te geven aan dit plan, zullen er keuzes moeten worden gemaakt met betrekking tot de prioritering van de activiteiten.

De evaluatie is tweeledig: enerzijds wordt er gekeken naar de haalbaarheid van de acties die zijn genoemd in dit uitvoeringsplan. Anderzijds wordt er bekeken of de gestelde doelen worden behaald. Het evaluatiemoment is tevens een moment waarop verantwoording kan worden afgelegd op verschillende niveaus en bijsturing mogelijk is.

De acties in dit plan zijn per kwartaal in de tijd geplaatst. Dit betekent dat er aan het eind van elk kwartaal een evaluatie plaatsvindt of de geplande acties hebben plaatsgevonden. Indien dit niet het geval is, wordt er op dat moment gekeken of bijsturing nodig is voor het komende kwartaal. Deze evaluatie wordt aan het eind van elk kwartaal geagendeerd op het regulier portefeuilleoverleg (hierna: PFO) met de burgemeester.

Aan het eind van het jaar vindt ook een evaluatie plaats over in hoeverre het hoofddoel en de subdoelen zijn behaald. De subdoelen werken gezamenlijk toe naar het behalen van het hoofddoel. Als alle subdoelen zijn behaald, kan er worden gesteld dat ook het hoofddoel van dat jaar is behaald. De jaarlijkse eindevaluatie is uitgebreider dan de tussentijdse evaluatie. Zo wordt er voor de verschillende overlegvormen geëvalueerd of de goede mensen nog aan tafel zitten en worden de knelpunten bij de uitvoering van het plan aangehaald. Daarnaast wordt er een doorkijkje gegeven naar het komende jaar. Er wordt aandacht besteed aan naar trends en ontwikkelingen in de gemeente, de regio en in de maatschappij die van invloed kunnen zijn op de geplande acties voor het komende jaar. Op deze manier kan er aan de voorkant al tijdig worden ingegrepen, om bijsturing aan het eind van de kwartalen tot een minimum te beperken.

Omdat de acties die in dit plan staan invloed hebben op de werkzaamheden van de gehele organisatie, worden de teamleiders in het Teamleidersoverleg voor aanvang van het nieuwe jaar meegenomen in het plan. Dit betekent dat er aandacht wordt besteed aan de acties die invloed hebben op de werkzaamheden van medewerkers, de tijdsinvestering en de planning. Op deze manier kan er commitment worden verkregen binnen de gehele organisatie en kan er worden geborgd dat capaciteit wordt gereserveerd en de gevraagde inzet wordt geleverd.

Eind 2027 wordt het gehele uitvoeringsplan onder de loep genomen. Er wordt dan bekeken in hoeverre de doelen zijn behaald en de acties zijn uitgevoerd. Op basis van die informatie in combinatie met trends en ontwikkelingen wordt een nieuw uitvoeringsplan ontwikkeld.

